

СУЧАСНІ ПИТАННЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ ІСТОРИЧНОГО ОБРАЗУ МАЛИХ МІСТ ПОДІЛЛЯ

Актуальність: Містобудівна спадщина малих міст Поділля, історична забудова яких більшою мірою формувалась наприкінці XIX – початку XX століття, розглядається сьогодні не у вигляді окремих пам'яток архітектури, а як цілісна історично сформована частина міста. Збереження і повноцінне функціонування історичного середовища залежить від можливості адаптування містобудівної структури до сучасних змін і потреб.

Мета доповіді: Висвітлення питань регенерації, збереження самобутності історичних малих міст Поділля та зв'язку з якістю сучасного проектування та будівництва. Проблема збереження містобудівної спадщини при забудові історичних міст Поділля потребує сучасного опрацювання, розкриття шляхів збереження спадкового розвитку історично сформованих містобудівних утворень.

Основна частина. Збереження історичних забудов міст – це збереження історичної і культурної спадщини у сучасному житті суспільства. Спадкоємність розвитку містобудівної культурної традиції при створенні життєвого середовища. Історичне середовище є засобом трансляції міської культури у просторі і часі. В історичних центрах малих міст Поділля такі просторові осередки закладалися у планувальній структурі міста. Історична забудова малих міст Поділля надає нам не тільки моделі різних типів середовища, а й моделі їх формування, приклади проектних рішень, які не порушують живописність, різнобарвність історичного образу міста. Сьогодні проблема регенерації тісно пов'язана з архітектурною і містобудівною спадщиною, якістю проектування і будівництва. Проблема збереження містобудівної спадщини малих міст Поділля потребує сьогодні спеціального опрацювання. Чинне законодавство дозволяє включати охоронні правила на місцевому рівні при забудові міст. Статус «історичного міста», який введено в державі в нормативні документи з

пам'ятко-охоронною метою ставить вимоги до містобудівної діяльності в таких містах. Проте в практиці проектування та забудови історичних зон багатьох міст спостерігається велика кількість порушень. Концептуальні чи проектні опрацювання з регенерації відсутні і як наслідок забудова історичних центрів міст перебудовується без застосувань реставраційних методик і технологій, без врахування місцевих традицій та архітектурно-композиційних обмежень. Таким чином центри історичних міст України, і зокрема Поділля, продовжують втрачати свою історичну специфіку та традиційний обра. Не менш важливе питання у збереженні історичного образу міста – збереження етнокультурного ландшафту. Моніторинг і раціональне управління етнокультурними ландшафтами дають можливість підтримувати у належному стані зони архітектурно-культурної спадщини історичних міст Поділля. Природний ландшафт формується протягом тисячоліть і є стали у своїй рівновазі. Формування поселень у цьому ландшафтному середовищі було гармонійним і збалансованим. Унікальність історичних міст Поділля визначається вдалим врахуванням природно-ландшафтних факторів, в результаті чого формувалися краєвиди, утворені архітектурними ансамблями в поєднанні з природно-ландшафтними особливостями територій. Загальне уявлення про образ міста формується взаємодією трьох компонентів побудови і сприйняття поселення: міським плануванням, архітектурно-просторовою композицією та міським ландшафтом. Тому в системі містобудівних рішень актуальними постають питання не лише збереження та охорони архітектурно-містобудівної спадщини історичних міст в природно-ландшафтному контексті, а й відновлення останніх в міському середовищі.

Висновки. Збереження архітектурних та містобудівних пам'яток – це збереження історичної і культурної спадщини в сучасному житті, взаємозв'язок між минулим і майбутнім. Для вирішення цього важливого питання повинна бути розроблена державна програма збереження історичного образу міст при забудові з урахуванням історичного планування та етнокультурного ландшафту.